

Історія співочої кафедри в особах і подіях

Зберегти та примножити пісенно-музичний спадок Полісся. Таку мету в далекому 1979 році поставило Міністерство культури Української РСР перед фахівцями Рівненського державного інституту культури. Очолив новостворену кафедру народного хорового співу відомий на Рівненщині шанувальник народної пісні Василь Павлюк.

Діяльність такої кафедри була на часі, адже на підприємствах, в будинках культури і клубах діяли народні хори, а професійних керівників не вистачало. Першими її викладачами були Феодосій Васечко, Ярослав Кульчинський, Василь Собоєць, Володимир Гусарук, Людмила Бешенцева, Олександр Безсалов, згодом долучились Світлана Кітова та Микола Фенглер.

Під керівництвом Василя Павлюка на громадських засадах велися заняття з фольклорного ансамблю, організували експедиції, у яких пісенно-музичний матеріал збирали студенти з викладачами. Аналізуючи зібране, проводили науково-теоретичні конференції та обласний конкурс на кращу народну мелодію. Перших успіхів досягли студенти Наталія Козяр, Ярослав Хміляр, Андрій Чичелюк, Любов Харитонюк.

За підтримки завідділу етнографії ОЦНТ Степана Шевчука, голови асоціації композиторів області Михайла Лисенка-Дністровського та Василя Павлюка розпочали ґрунтовний збір

На кафедрі облаштували лінгвістичний кабінет, закупили нову техніку, що значно покращила розшифровку зібраних матеріалів. Доробок студентів і викладачів увійшов до збірника «Етнокультура Волинського Полісся і чорнобильська трагедія».

Виступ кожного гурту – спроба якомога виразніше передати говірку, характерний стрій та мелодику народної пісні. Фольклорний ансамбль «Джерело» здобув перемогу на студентському літературно-фольклорному святі «Лесина пісня» (Луцьк). На базі першого курсу Раїса Цапун 1988 року створила фольклорний ансамбль «Маланка».

Гурт «Горина» налагоджує творчі контакти з українською діаспорою Польщі. Цьому сприяє уродженець села Дермань Здолбунівського району Богдан Мартинюк, який очолював Товариство охорони пам'яток церковної культури у Польщі. Василь Павлюк, працюючи інструктором фольклорних колективів, активно проводить профорієнтаційну роботу на Підляшші. Досвідчений педагог залучає на кафедру

діляться досвідом та цікавими записами.

У 2000 році професор Богдан Яремко організує навчання у школі традиційного народного мистецтва ім. М. Могура в селі Космач Івано-Франківської області. Вже наступного року на кафедрі під його керівництвом діють науково-творчі студії для студентів інституту музикології Варшавського університету. Вони здобувають навички гри на бойківських сопілкових інструментах, побували у фольклорній експедиції в селі Колоденка Рівненського району, знайомляться з фондом лабораторії кафедри. У цей час започатковано Регі-

Полісся. Усі творчі колективи кафедри є постійними учасниками свята «Музейні гостини» й у своїх програмах дають нове життя призабутим пісням і танцям з різних куточків Рівненщини.

Діяльність кафедри музичного фольклору багатогранна. Викладачі та студенти окрім навчального процесу, активної концертно-виконавської діяльності беруть участь у наукових конференціях, презентаціях, фольклорних експедиціях. За їхніми матеріалами видають фольклорні збірники, навчальні посібники, методичні рекомендації, поповнюють студійні фонди кафедри. А також записують

ка розпочали грунтовний збір фольклорного матеріалу в північних районах Рівненщини. До роботи на кафедрі запросили знавця народної пісні, керівника народного хору міського будинку культури Івана Корсюка. Серед студентів організували фольклорний ансамбль «Горина», який відразу активно концертував: виступав у республіканських конкурсах «Золоті ключі» та «Сонячні кларнети». «Горина» відзначалась самобутніми виступами, тож швидко знайшла свого слухача. Гурт особливо підтримував тодішній ректор Інституту культури Анатолій Литвинчук.

Студентський народний хор під керівництвом завкафедри Богдана Дерев'янка 1982 року був учасником звіту творчих колективів Рівненщини в Палаці мистецтв «Україна». Виступ хору високо оцінив відомий хормейстер Анатолій Авдієвський.

У 1986 році випускниця кафедри Раїса Цапун разом зі студентами організувала фольклорну експедицію в села Сарненського району. Їхні записи згодом виконував новостворений гурт «Джерело» під керівництвом Раїси Цапун та Івана Синельникова.

У цей період на кафедрі почали працювати кандидат мистецтвознавства Надія Супрун, Богдан Яремко, Богдан Яськів, Микола Орчинський. Викладачі-дослідники брали активну участь у міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях: Надія Супрун і Богдан Яремко – у Польщі, В'ячеслава Логвін – у Чехії, Богдан Яремко – в Австрії.

У цей час залучає на кафедру талановитих студентів, які після закінчення навчання в Україні створили свої колективи на Підляшші, зокрема Ірену Шеретуку та Елю Рижик.

У той час на кафедрі працюють талановиті викладачі Ярослав Карнасевич, Марія Бабич, Віра Мартинюк, Олена Юзюк. Молодий викладач Віктор Якимець організовує студентський колектив «Дома», досвідчений педагог Людмила Гапон – студентський фольклорний гурт «Волиняни». Викладач-інструменталіст В'ячеслава Логвін публікує «Хрестоматію цимбального акомпанементу».

У 1996 році кафедра змінює назву на «музичного фольклору» і працює у двох секціях: пісенній та інструментальній. Її очолює кандидат мистецтвознавства Богдан Яремко, а згодом – кандидат педнаук Роман Дзвінка. Професор Богдан Луканюк (Львів) активізує науково-пошукову роботу, викладачі та студенти під його керівництвом працюють над комплексною науковою темою «Етномузична культура Західної України».

На кафедрі з 1997 року сумісниками працюють провідні фольклористи України: Євген Єфремов (Київ), Олег Смоляк (Тернопіль), Михайло Хай (Київ). З приходом на кафедру випускника Львівської музичної академії Юрія Рибак, який згодом захистив дисертацію, поживилась збирацька робота студентів. Щотижня відбуваються кафедральні презентації фольклорних експедицій, де студенти

у цей час залучає на кафедру талановитих студентів, які після закінчення навчання в Україні створили свої колективи на Підляшші, зокрема Ірену Шеретуку та Елю Рижик.

Доброю традицією стало проведення кращими випускниками творчих вечорів і сольних концертів. Своїм доробком ділилися Тетяна Гнатюк, Марія Шкляр, Вікторія Тринчук, Роман Нярба й Оксана Пех. Молоді викладачі кафедри Вікторія Ярмола, Роман Нярба та Яна Куришко працюють над дисертаційними дослідженнями.

Для активізації та популяризації української народної музики започатковано кафедральний конкурс музичного фольклору «Передзвін». Під керівництвом Василя Павлюка і Романа Дзвінки створений фольклорний гурт «Краєни».

За сприяння професорів Михайла Хая, Богдана Яремка і Богдана Столярчука 1998 року почав діяти інструментальний ансамбль традиційної народної музики «Хутірської музики».

З'являються навчальні посібники «Інсценізація весільних обрядів» Людмили Гапон і «Порадник для вступників на кафедру музичного фольклору» (упорядники Роман Дзвінка, Юрій Рибак і Людмила Гапон).

Фольклорні колективи стають переоможцями міжнародних та всеукраїнських фестивалів «Варшавське свято хліба» (Польща), «Древлянські джерела» та «Коляда» (Рівне). На Варшавському радіо фольклорний гурт «Горина» презентує пісенний спадок

ди кафедри. А також записують концерти, творчі вечори для радіо- й телепередач.

Кафедра підтримує творчі зв'язки з навчальними закладами України, зокрема з інститутом етномузикології Варшавського університету, Білоруським державним університетом культури, Національною музичною академією ім. Миколи Лисенка, Львівським університетом культури і мистецтв, Харківською державною академією культури.

Гордістю кафедри є народний артист України Богдан Сташків, заслужений артист України Павло Дука, заслужений працівник культури України Наталія Шолудько, заслужені працівники культури України Федір Гошук, Іван Синельников і Тетяна Васечко, кандидат педнаук Роман Береза, заслужена артистка України Тетяна Мурашко та багато інших випускників.

Кафедра музичного фольклору нечисленна, але бере активну участь у всіх заходах інституту мистецтв, університету й міста. Її діяльність підтримує ректорат в особі професора Руслана Постоловського та директора інституту мистецтв, професора Ярослава Сверлюка. Вона продовжує давні традиції, зберігає та примножує пісенно-музичний спадок народного мистецтва Поліського краю – самобутньої складової національної культури України.

Богдан СТОЛЯРЧУК,
завідувач кафедри музичного фольклору Інституту мистецтв РДГУ, заслужений діяч мистецтв України